

Inhalt – Sadržaj – Садржај

<i>Vorwort</i>	11
<i>Predgovor – Предговор</i>	13
I. Grammatik – Gramatika – Граматика	15
Миливој Алановић – Милан Ајцановић (Нови Сад). <i>Неке особености у дистрибуцији футурских времена у српском и хрватском језику</i> Einige Besonderheiten in der Verteilung von Futurformen im Serbischen und Kroatischen	17
Božo Ćorić (Београд). <i>Na margini gramatike. Rečca i postfiks god u srpskim i hrvatskim gramatikama</i> Am Rande der Grammatik. Das Partikel und Postfix <i>god</i> in serbischen und kroatischen Grammatiken	29
Милорад Дешић (Београд). <i>Граматика у једнотомним рјечницима српског и хрватског језика</i> Grammar in Single-Volume Serbian and Croatian Language Dictionaries	39
Jagoda Granić (Split). <i>Gramatemi kao distinktivna obilježja bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog i srpskog jezika</i> Grammatemes as Distinctive Features of the Bosnian/Bosniak, Croatian, and Serbian Languages	59
Искра Ликоманова (Софија). <i>Граматичке паралеле у преводима романа „Мајстор и Маргарита“ М. Булгакова на српски и хрватски</i> Grammatikalische Parallelen in den serbischen und kroatischen Übersetzungen des Romans „Der Meister und Margarita“ von M. Bulgakov	71
Milica Mihaljević – Barbara Štebih Golub (Zagreb). <i>Mocijska tvorba u hrvatskome i srpskome jeziku</i> Movierung im Kroatischen und Serbischen	81
Александар Милановић (Београд). <i>Граматичке и лексичке паралеле између српских писаца из Војводине и хрватских писаца у 19. веку</i> Grammatikalische und lexikalische Parallelen zwischen serbischen Literaten aus der Vojvodina und kroatischen Literaten des 19. Jahrhunderts	103
Paulina Rycia (Sosnowiec – Katowice). <i>Kategorija roda kod imenica u hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku</i> The gender category of nouns in Croatian, Serbian and Bosnian	117

Branko Tošović (Graz). <i>Die grammatikalischen Unterschiede zwischen dem Bosnischen/Bosniakischen, Kroatischen und Serbischen</i> Gramatičke razlike između bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog i srpskog jezika	131
II. Phonetik – Fonetika – Фонетика	189
Alexander Friedl – Stefan Petrik (Graz). Automatische Spracherkennung für Bosnisch/Kroatisch/Serbisch „BKS-Voice“ Automatic Speech Recognition for Bosnian/Croatian/Serbian „BKS-Voice“	191
Blaženka Martinović (Pula). <i>Oblični naglasak kao razlika (primjer tipologije imenica)</i> Oblični naglasak kao razlika (primjer tipologije imenica)	203
Milan Sečujski – Aleksandar Kupusinac – Darko Pekar (Novi Sad). <i>Određivanje trajanja glasova srpskog jezika u kontekstu korišćenjem stabala odluke</i> Die Bestimmung der Dauer von Lauten des Serbischen im Kontext der Nutzung von Entscheidungsbäumen	229
Jurij A. Tambovcev (Novosibirsk). <i>Degree of Euphony of the Sound Speech Chain of Serbian in Comparison to some Slavonic and World Languages</i> Stepen eufonije govornog lanca u srpskom jeziku u poređenju s drugim slovenskim i svjetskim jezicima	241
III. Syntax – Sintaksa – Синтакса	255
Исидора Бјелаковић – Маја Марковић (Нови Сад). <i>Партиципски и рефлексивни пасив у српском и хрватском језику (публицистички и административни стил)</i> Participial and reflexive passive in Serbian and Croatian	257
Maria Cichońska (Katowice). <i>Kataforički odnosi kao pokazatelj sličnosti i razlika u hrvatskom i srpskom tekstu (Na primeru romana „Da Vincijev kod“ Dana Browna / „Da Vinčijev kod“ Dena Brauna)</i> Cataphoric relations as an indicator of similarity and difference in Croatian and Serbian texts (exemplified in the novel „The Da Vinci Code“ by Dan Brown)	285
Јасмина Дражић – Јелена Ајцановић (Нови Сад). <i>Употреба инфинитива у новинском тексту (паралела српски и хрватски)</i> Use of Infinitive in newspaper-style (comparison between	

Serbian and Croatian Languages)	301
Vesna Jovanović (Sosnowiec – Katowice). <i>Analiza sintaksičkih razlika među glagolima u hrvatskom i srpskom jeziku (na bazi korpusa iz hrvatskog i srpskog prevoda romana Dena Brauna „Da Vinčijev kod“)</i> The analysis of syntactic differences between Croatian and Serbian verbs (based on the Croatian and Serbian translations of „The Da Vinci Code“ by Dan Brown)	313
Marina Nikolić (Beograd). <i>Deverbativna imenica kao kondenzator rečeničnog sadržaja u jeziku novina (na BKS materijalu)</i> Deverbative noun as the condenser in a sentence content in the journalistic language (in BKS material)	327
Strahinja Stepanov (Novi Sad – Graz). <i>O konektorima u srpskim i hrvatskim novinskim komentarima</i> Konnektoren in serbischen und kroatischen Leitartikeln	347
Edina Špago-Ćumurija (Mostar). <i>Bosnian or Croatian? Sintaksičke razlike u kursivima bosanskog i hrvatskog jezika za strance</i> Bosanski ili hrvatski? Syntactical differences in courses of Bosnian and Croatian languages for foreigners	375
IV. Lexik – Leksika/Leksik – Лексика/Лексик	389
Branka Drljača Margić (Rijeka). <i>Stavovi izvornih govornika hrvatskoga i srpskoga jezika prema utjecaju engleskoga na njihove jezike</i> Attitudes of native speakers of Croatian and Serbian to the influence of English on their respective languages	391
Marijana Horvat – Barbara Štebih Golub (Zagreb). <i>Globalizacija i internacionalizacija u hrvatskome i srpskome jeziku</i> Globalisierung und Internationalisierung im Kroatischen und Serbischen	405
Goran Injac (Novi Sad – Opole). <i>O izražavanju političke korektnosti kroz jezik na primeru upotrebe anglicizma „gej“ i odrednice „Jugoistočna Evropa“ u srpskom, hrvatskom i bošnjačkom jeziku</i> „Political Correctness“ and Language – the Example of Use of the Anglicism Gay and South East Europe in Serbian, Croatian and Bosnian Language	421
Nedad Memić (Wien/Beč). <i>O prenošenju austrijskih i njemačkih toponima u bosanski, hrvatski i srpski jezik. O problemu egztonima u savremenom jeziku</i> Zur Übernahme deutschsprachiger Toponyme ins Bosnische, Kroatische und Serbische. Das Problem der Exonyme in der Gegenwartssprache	435

Maja Midžić (Graz). <i>Najfrekventniji leksemi u Dejtonskom sporazumu</i> Die häufigsten Lexeme in der bosnischen, kroatischen und serbischen Version des Vertrages von Dayton	449
Danko Šipka (Chandler). <i>Leksički status nepromjenjivih elemenata</i> Lexical Status of Uninflected Elements	459
V. Unterschiede zwischen nahe verwandten Sprachen – Razlike između bliskih jezika – Разлике између блиских језика	469
Петя Димитрова (Грац). <i>Турцизмите в български и сръбски корпуси</i> Turzismen in bulgarischen und serbischen Korpora	471
Максим Каранфиловски (Скопје). <i>Глаголскиот вид во императивот во македонскиот јазик во споредба со бугарскиот и српскиот јазик</i> Вид глагола в повелительном наклонении в македонском по отношению к болгарскому и сербскому языкам	481
Алексей Никитевич (Гродно). <i>Морфологические различия в выражении категорий рода и одушевленности в русском и белорусском языках</i> Morphologische Unterschiede im Ausdruck der Kategorien Genus und Belebtheit im Russischen und Weißrussischen	489
Branko Tošović (Graz). <i>The distance between standard Slavic languages</i> Distanz zwischen den slawischen Standardsprachen	499
Arno Wonisch (Graz). <i>Pronominina im Bosnischen/ Bosniakischen, Kroatischen, Serbischen und Slowenischen</i> Zamjenice u bosanskom/bošnjačkom, hrvatskom, srpskom i slovenskom jeziku	527

Vorwort

Grammatikalische Aspekte der Übereinstimmungen, Ähnlichkeiten und Unterschiede zwischen dem Bosnischen/Bosniakischen, Kroatischen und Serbischen sind Thema dieses Bandes, der im Rahmen des Projektes „Die Unterschiede zwischen dem Bosnischen/Bosniakischen, Kroatischen und Serbischen“ (P-19158-G03, Graz 2006–2010) entstand. Er stellt die dritte Publikation in der Reihe „Slawische Sprachkorrelationen“ dar und gliedert sich thematisch in fünf Teile, von denen das Kapitel „Grammatik“ das umfangreichste darstellt und Arbeiten von zwölf AutorInnen beinhaltet. Den Abschluss dieser Publikation bilden vier Arbeiten, die sich mit Unterschieden zwischen anderen nahe verwandten slawischen Sprachen (Bosnisch/Bosniakisch, Kroatisch, Serbisch–Slowenisch, Bulgarisch–Mazedonisch und Russisch–Weißrussisch) beschäftigen sowie ein Aufsatz zur Distanz zwischen den Sprachen der Slawia. Die Beiträge werden allesamt in demjenigen Alphabet (lateinisch oder kyrillisch) veröffentlicht, in dem sie beim Herausgeber eintrafen. Dazu sei auch angemerkt, dass sämtliche von den VerfasserInnen gewählten orthographischen und grammatikalischen Normen beibehalten und Verbesserungen einzig im Rahmen der einzelnen Standards vorgenommen wurden.

In diesem Sammelband trifft man auf die Arbeiten von AutorInnen aus neun Ländern (Bosnien und Herzegowina, Bulgarien, Kroatien, Österreich, Polen, Russland, Serbien, USA und Weißrussland) und 16 Städten, bei denen es sich durchwegs um universitäre Zentren handelt: Beograd, Chandler/Arizona, Graz, Hrodno, Katowice, Mostar, Novi Sad, Novosibirsk, Opole, Pula, Rijeka, Skopje, Sofija, Split, Wien und Zagreb.

Die meisten der in diesem Buch abgedruckten Beiträge wurden im Rahmen des Symposiums „Die grammatikalischen Unterschiede zwischen dem Bosnischen/Bosniakischen, Kroatischen und Serbischen“ verlesen, das von 16. bis 18. April 2009 in Graz stattfand und vom Wissenschaftsfonds FWF, vom Land Steiermark und von der Karl-Franzens-Universität Graz gefördert wurde. Das Zustandekommen vorliegender Publikation als Ergebnis der dreitägigen wissenschaftlichen Zusammenkunft wurde schließlich durch die großzügige Unterstützung seitens des Bundesministeriums für Wissenschaft und Forschung in Wien ermöglicht, wofür diesem herzlich gedankt sei.

Ebenso gilt mein Dank allen Autorinnen und Autoren für ihre wissenschaftlich hochwertigen Beiträge, die allesamt innerhalb des vorgegebenen Zeitrahmens eintrafen. Besonderer Dank gebührt weiters allen GutachterInnen, die eine Online-Bewertung der ihnen zugeteilten Aufsätze im Gralis-Rezensarium vornahmen und damit die Editionsarbeiten am Sammelband erheblich beschleunigen und qualitativ verbessern konnten, wie auch den LektorInnen, namentlich Milica Mihaljević und Milorad Dešić, die die ihnen zuge-

sandten Texte aufmerksam lasen und wertvolle Hinweise, Kommentare und Anmerkungen gaben.

Worte aufrichtigen Dankes verdient schließlich Herr Arno Wonisch, der im Verlaufe der gesamten Vorbereitungstätigkeiten zu dieser Publikation unterschiedlichsten Tätigkeiten nachging, die er mit ausnehmender Geduld, Zuverlässigkeit und umfassendem Wissen verrichtete.

Branko Tošović

Predgovor

Tema ovog zbornika su gramatički aspekti podudarnosti, sličnosti i razlika između bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog i srpskog jezika u okviru projekta „Razlike između bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog i srpskog jezika“ (P-19158-G03, Grac, 2006–2010). Knjiga predstavlja treću publikaciju u seriji „Slovenske jezičke korelacije“ i tematski je strukturirana u pet dijelova, od kojih je poglavlje „Gramatika“ najobimnije i obuhvata radove dvanaest autora. Završni segment ove publikacije čine četiri priloga koji se tiču razlika između drugih bliskih slovenskih jezika (bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog, srpskog i slovenačkog, bugarskog i makedonskog, ruskog i bjeloruskog), a takođe jedan rad o distanci između slovenskih jezika. Svi su tekstovi alfabetski poredani i onako kako su od autora dobijeni (na latinici ili ćirilici). Pri tome su zadržane pravopisne i gramatičke norme svakog jezika, a poboljšanja su izvršena u skladu sa svakim pojedinačnim standardom.

U ovome zborniku nalaze se tekstovi autora iz devet zemalja (Austrije, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Poljske, Rusije, SAD i Srbije) i 16 univerzitetskih centara: Beča, Beograda, Čandlera (Chandler, Arizona), Graca, Grodnog, Katovica, Mostara, Novog Sada, Novosibirska, Opola, Pule, Rijeke, Skopja, Sofije, Splita i Zagreba.

Naveći dio radova objavljenih u ovoj knjizi čine izlaganja na simpozijumu „Gramatičke razlike između bosanskog/bošnjačkog, hrvatskog i srpskog jezika“, koji je održan u Gracu od 16. do 18. aprila 2009. godine uz finansijsku podršku austrijskog Fonda za naučna istraživanja (FWF), Vlade pokrajine Štajerske i Univerziteta „Karl Franc“. Objavljivanje ove publikacije omogućilo je austrijsko Ministarstva za nauku i istraživanja u Beču, na čemu se iskreno zahvaljujem.

Svim autorima zahvaljujem se na vrijednim priložima, pripremljenim u predviđenim vremenskim okvirima. Posebno zahvalnost (1) dugujem recenzentima, koji su putem Gralis-Rezensariuma (on-line) vrednovali dobijene tekstove i time ubrzali i poboljšali rad na pripremi zbornika te (2) lektorima Milici Mihaljević i Miloradu Dešiću, koji su pažljivo pročitali dobijene tekstove i dali korisne upute, primjedbe i napomene.

Izraze pune zahvalnosti zaslužuje takođe Arno Wonisch, koji je tokom čitave pripreme ove publikacije ispoljio široku aktivnost, izuzetnu marljivost, pouzdanost i erudiciju.

Branko Tošović

